

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра господарського права

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Договірно-правове регулювання в сфері господарювання»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2020

Харків – 2020

Силабус навчальної дисципліни «Договірно-правове регулювання в сфері господарювання» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2020. 15 с.

Розробники:

В.С. Мілаш, докторка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри господарського права.

Затверджено на засіданні кафедри господарського права
(протокол № від 1 вересня 2020 р.)

Завідувач кафедри – Д.В. Задихайло, доктор юридичних наук, професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Господарське право
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Мілаш Вікторія Сергіївна, доцентка кафедри господарського права, д.ю.н., доцентка;
Контактний телефон	057-704-92-00
E-mail	v.s.milash@nlu.edu.ua.
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн-консультації	Під час дистанційного навчання проводяться консультації із використанням платформ Zoom, Moodle, та ін.

Анотація навчальної дисципліни

Визначаються основні засади господарського договірної права України, його джерела та категоріально-понятійний апарат. Розкривається сутність договірно-правового регулювання в сфері господарювання та господарського договору як галузевого правового засобу; розглядаються процедурні аспекти договірної взаємодії учасників відносин у сфері господарювання, пов'язанні з укладанням договорів та моделюванням договірних зв'язків шляхом використання специфічних договірних конструкцій. Аналізуються окремі види господарських договорів, розглядаються найбільш поширені види договірних спорів у сфері господарювання, а також підстави для зміни та розірвання договорів у судовому порядку, застосування господарських санкцій за порушення договірних зобов'язань, визнання договору недійсним ті ін.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни – формування системи знань про доктринальні та нормативні підходи щодо договірно-правового регулювання відносин у сфері господарювання, їх обумовленість сучасними тенденціями соціально-економічного розвитку України, а також сучасний стан та напрями модернізації правового регулювання договірних відносин у межах господарського обороту; активізація аналітичної діяльності здобувачів

вищої освіти; розвиток умінь і навичок застосування джерел господарського договірної права в правничій діяльності.

Завдання:

- надання системи теоретичних знань про господарське договірне право України, його змістовне наповнення та основні джерела;

- засвоєння термінології та основних положень господарського договірної права та господарського законодавства в частині регулювання договірних відносин;

- надання системи теоретичних знань про правові аспекти укладання, зміни виконання, розірвання договорів у сфері господарювання, а також підстави визнання їх недійсними;

- формування умінь і навичок щодо аналізу та практичного застосування нормативно-правових актів та інших джерел правового регулювання господарсько-договірних відносин.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Теорія права», «Конституційне право», «Історія держави і права України», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Економічна теорія».

Кореквізити: «Господарське право», «Цивільне право (Частина 1)», «Цивільне право (Частина 2)», «Цивільний процес», «Фінансове право», «Адміністративне право», «Екологічне право», «Право Європейського союзу», «Адміністративне судочинство», «Цивільний процес», «Земельне право», «Міжнародне приватне право».

Постреквізити: -

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1.1. Демонструвати знання теоретичних підходів до розуміння сучасного господарського договірного права та поняття господарського договору.

РН НД 1.2. Визначати сутність і природу договірних відносин, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності.

РН НД 1.3. Характеризувати джерела правового регулювання господарсько-договірних відносин в сучасних умовах економічного розвитку.

РНС НД 1.4. Вільно оперувати категоріально-понятійним апаратом господарського договірного права.

РН НД 1.5. Демонструвати знання та розуміння проблематики балансу приватних і публічних інтересів у господарсько-договірних відносинах та правових засобів забезпечення їх реалізації.

РН НД 1.6. Демонструвати знання та розуміння сучасних тенденції розвитку господарського законодавства у сфері укладання та виконання господарських договорів.

РН НД 2.1. Аналізувати судову практику застосування норм господарського законодавства, якими регулюються договірні відносини.

РН НД 2.2. Інтегрувати знання про підстави, межі та правові засоби господарсько-правової відповідальності за порушення договірних зобов'язань.

РН НД 2.3. Демонструвати знання порядку й підстав розірвання господарських договорів, визнання їх недійсними, та вміння застосовувати ці знання у професійній діяльності.

РН НД 2.4. Визначати види договірних спорів у сфері господарювання та способи захисту прав та інтересів сторін договірних відносин.

РН НД 2.5. Інтегрувати знання про процедурні аспекти укладення господарських договорів та зміни договірних умов.

РН НД 2.6. Розкривати особливості застосування конкурентних процедур під час укладення окремих видів господарських договорів.

РН НД 2.7. Розкривати особливості використання специфічних договірних конструкцій у сфері господарювання.

РН НД 3.1. Розуміти особливості договірних форм державно-приватного партнерства.

РН НД 3.2. Розуміти тенденції розвитку та перспективи вдосконалення договірних правовідносин у сфері господарювання.

РН НД 3.3. Виявляти дисфункції законодавчого регулювання договірних відносин у сфері господарювання та обґрунтовувати власну точку зору.

РН НД 3.4. Проводити дослідження договірно-правового регулювання господарських відносин.

РН НД 3.5. Демонструвати розуміння особливостей суб'єктного складу та змісту зовнішньоекономічних договорів.

РН НД 3.6. Інтегрувати знання про окремі види господарських договорів.

РН НД 3.7. Дискутувати з актуальних проблем договірно-правове регулювання в сфері господарювання та формулювати власну позицію щодо шляхів їх вирішення.

Види навчальних занять та самостійна робота для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Господарське договірне право та його джерела.	Господарське договірне право та його джерела.	16
2	Основи вчення про господарський договір.	Основи вчення про господарський договір.	16
3	Укладення господарських договорів.	Укладення господарських договорів.	12
4	Моделювання договірних відносин у сфері господарювання.	Моделювання договірних відносин у сфері господарювання.	14
5	Договірні спори у сфері господарювання.	Договірні спори у сфері господарювання.	14
6	Окремі види договорів у сфері господарювання.	Окремі види договорів у сфері господарювання.	16
7	Особливості зовнішньоекономічних договорів	Особливості зовнішньоекономічних договорів	12

	(контрактів).	(контрактів).	
8	Договірні засади державно-приватного партнерства у сфері господарювання.	Договірні засади державно-приватного партнерства у сфері господарювання.	12
	Усього		112

**Види навчальних занять і самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Господарське договірне право та його джерела.		20
2	Основи вчення про господарський договір.	Основи вчення про господарський договір.	20
3	Укладення господарських договорів.	Укладення господарських договорів.	18
4	Моделювання договірних відносин у сфері господарювання.	Моделювання договірних відносин у сфері господарювання.	20
5	Договірні спори у сфері господарювання.		20
6	Окремі види договорів у сфері господарювання.	Окремі види договорів у сфері господарювання.	20
7	Особливості зовнішньоекономічних договорів (контрактів).		18
8	Договірні засади державно-приватного партнерства у сфері господарювання.		20
	Усього		156

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів України, міжнародних договорів та рекомендації міжнародних організацій з питань укладання та виконання договорів;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе і рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;

– підготовка до практичних занять, колоквиумів і тестування.

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

Про державно-приватне партнерство: Закон України від 1 липня 2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>.

Про концесію: Закон України від 3 жовтня 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-IX#Text>.

Про угоди про розподіл продукції: Закон України від 14 вересня 1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1039-14#Text>.

Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 3 жовтня 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#Text>.

Про особливості оренди об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що перебувають у державній власності: Закон України від 8 липня 2011 р. (Назва Закону із змінами, внесеними згідно із Законом від 03.10.2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-17#Text>.

Про особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності: Закон України від 21 жовтня 2010 р. (Назва Закону із змінами, внесеними згідно із Законом від 10.10.2013). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2624-17#Text>.

Про публічні закупівлі: Закон України від 25 грудня 2015 р. (в ред. Закону від 19.09.2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>.

Про фінансовий лізинг: Закон України від 4 лютого 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#Text>.

Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23 лютого 2006 р. (в ред. Закону від 19.06.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>.

Про товарні біржі: Закон України від 10 грудня 1991 р. (в редакції Закону № 738-IX від 19.06.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text>.

Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>.

Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>.

Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.

Про електронні довірчі послуги: Закон України від 5 жовтня 2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>.

Про електронну комерцію: Закон України від 3 вересня 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>.

Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій: Закон України від 14 вересня 2006 р. (в ред. Закону від 02.10.2012 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16#Text>.

Про міжнародний фінансовий лізинг: Конвенція УНІДРУА від 28 травня 1988 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_263#Text.

Про використання електронних повідомлень у міжнародних договорах: Конвенція ООН від 23 листопада 2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_e71#Text.

Про електронну торгівлю: Типовий закон Комісії ООН з права міжнародної від 16 грудня 1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_321#Text.

Про деякі правові аспекти інформаційних послуг, зокрема, електронної комерції, на внутрішньому ринку: Директива 2000/31/ЄС Європейського від 8 червня 2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_224#Text.

Література

Мілаш В. С. Захисні застереження в зовнішньоекономічному договорі: монографія. Полтава: АСМІ, 2004. 179 с.

Беляневич О. А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти): монографія. К.: Юрінком Інтер, 2006. 592 с.

Бервено С. М. Проблеми договірного права України: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2006. 392 с.

Подцерковний О. П. Грошові зобов'язання господарського характеру: проблеми теорії і практики: монографія. К.: «Юстініан», 2006. 424 с.

Мілаш В. С. Комерційний договір у контексті сучасних ринкових умов: монографія. Харків: Видавець ФО-П Вапнярчук Н.М., 2007. 440 с.

Луць В. В. Контракти в підприємницькій діяльності: навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2008. 576 с.

Резнікова В. В. Правове регулювання посередництва у сфері господарювання (теоретичні аспекти): монографія. Хмельницький: Вид-во Хмельницького університету управління та права, 2010. 706 с.

Кучер А. Н. Теория и практика преддоговорного этапа: юридический аспект: монография. М.: 2005. 363 с.

Брагинский М. И., Витрянский В. В. Договорное право. Кн. 1: Общие положения. М: Статут, 2002. 848 с.

Брагинский М. И., Витрянский В. В. Договорное право. Кн. 3: Договоры о выполнении работ и оказании услуг. М.: Статут, 2002. 1038 с.

Брагинский М. И., Витрянский В. В. Договорное право. Кн. 2: Договоры

о передаче имущества. М.: Статут, 2006. 780 с.

Брагинский М. И., Витрянский В. В. Договорное право. Кн. 4: Договоры о перевозке, буксировке, транспортной экспедиции и иных услугах в сфере транспорта. М.: Статут, 2006. 910 с.

Брагинский М. И., Витрянский В. В. Договорное право. Кн. 5. В двух томах. Том 1: Договоры о займе, банковском кредите и факторинге. Договоры, направленные на создание коллективных образований. М.: Статут, 2006. 736 с.

Брагинский М. И., Витрянский В. В. Договорное право. Кн. 5. В двух томах. Том 2: Договоры о банковском вкладе, банковском счете; банковские расчеты. Конкурс, договоры об играх и пари. М.: Статут, 2006. 623 с.

Принципы международных коммерческих договоров УНИДРУА / Пер. с англ. А. С. Комарова. М.: Статут, 2006. 735 с.

Договоры в предпринимательской деятельности / Отв. ред. Е. А. Павлодский, Т. Л. Левшина; Ин.-т законод. и сравнит. правоведения. М.: Статут, 2008. 509 с.

Кратенко М. В. Злоупотребление свободой договора: частно-правовые и публично-правовые аспекты: монография. М.: Волтерс Клувер, 2010. 208 с.

Карапетов А. Г., Савельев А. И. Свобода договора и ее пределы. Т. 1: Теоретические, исторические и политико-правовые основания принципа свободы договора и его ограничений. М.: Статут, 2012. 452 с.

Карапетов А. Г., Савельев А. И. Свобода договора и ее пределы. Т. 2: Пределы свободы определения условий договора в зарубежном и российском праве. М.: Статут, 2012. 453 с.

Договір як універсальна правова конструкція: колективна монографія / А. П. Гетьман, В. І. Борисова та ін./ за заг. ред. А. П. Гетьмана. Х.: Право, 2012. 432 с.

Модельные правила европейского частного права / Пер. с англ.: Науч. ред. Н. Ю. Рассказова. М.: Статут, 2013. 989 с.

Принципи європейського договірнього права. Коментарі та рекомендації / пер. з англ. ТОВ «Асоціація експортерів і імпортерів «ЗЕД». К.: Асоціація «ЗЕД», 2013. 304 с.

Мілаш В.С. Перспективи модернізації договірних правовідносин у сфері господарювання: монографія / Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ, 2014. 227 с.

Долгополова Л.М. Укладення договорів на торгах: монографія. Харків: Право, 2014. 184 с.

Федорченко Н. В. Договірні зобов'язання з надання послуг: проблеми теорії і практики: монографія. Київ: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2015. 328 с.

Харьковская цивилистическая школа: о договоре: коллективная монография /И. В. Спасибо-Фатеева, О. П. Печеный и др. / под общ. ред. Спасибо-Фатеевой И. В. Харьков: Право, 2017. 547 с.

Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 15: Господарське право / редкол.: В. А. Устименко та ін.; Нац. Акад. прав. наук України; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. 784 с.

Голіна О. В. Договори про надання послуг у сфері господарювання: монографія. Харків: Право, 2019. 200 с.

Проблеми правового регулювання договірних відносин суб'єктів господарювання: колективна монографія / В. М. Адам та ін.; за заг. ред. М. С. Долинської. Львів: ТОВ «Галицька видавнича спілка», 2019. 247 с.

Лавренюк Т. А. Генеза та функціональна природа принципів у господарському праві: монографія. Харків: Право, 2020. 200 с.

Єгоричева С. Б., Лахижа М. І. Публічно-приватне партнерство в посткомуністичних країнах: Монографія. Київ: ІПК ДСЗУ, 2020. 304 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України . URL: <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України. URL: <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри господарського права. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/83-kafedra-gospodarskogo-prava.html>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично й активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при вирішенні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні й самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені з поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога – дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (http://nauka.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/08/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки в навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції), а ноутбуки і планшети – для ведення конспектів лекцій і відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Договірно-правове регулювання в сфері господарювання» передбачає проведення поточного й підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента до вивчення матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів або тестів.

Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 25.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34